

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Speciální základní škola při Dětské psychiatrické léčebně,
Velká Bíteš, U stadionu 285**

595 01 Velká Bíteš

Identifikátor školy: 600 025 969

Termín konání orientační inspekce: 13., 14. a 15. květen 2002

Čj.	112 190/2002-11003
Signatura	ok5ov501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální základní škola je zřízena při Dětské psychiatrické léčebně Velká Bíteš. Poskytuje vzdělávání žákům ve věku povinné školní docházky, kteří jsou v léčebně hospitalizováni. Žáci jsou ve škole vyučováni po přechodnou dobu rozdílné délky od několika týdnů až po několik měsíců.

Výuka vychází z programů Základní škola čj. 16 847/96-2, Zvláštní škola čj. 22 980/97-22, Pomocná škola čj. 24 035/97-22. Volba programu vychází z kmenové školy žáka. V době inspekce bylo ve škole zařazeno 39 žáků v šesti vyučovacích skupinách.

Stravování žáků, částečně i pitný režim zabezpečuje Dětská psychiatrická léčebna.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Inspekční zpráva hodnotí výuku souhrnně, hospitace proběhly u všech vyučujících a ve všech třídách a skupinách. V jednotlivých třídách i skupinách byli v době inspekce zařazeni žáci více ročníků a v některých třídách byli vyučováni podle různých vzdělávacích programů. Většina z žáků je do léčebny přijímána z důvodů problémů v chování.

Plánování

Vyučující věnují velkou pozornost tematickým plánům, v nichž zachycují především časové rozložení témat učiva a to podle učebnice, kterou zařazovaní žáci užívají v kmenové škole. Skupina žáků ze stejného ročníku pak často pracuje souběžně s různým tématem učiva. Záměrem tohoto způsobu plánování je, aby žáci po opětovném návratu do kmenové školy měli osvojené stejné učivo jako jejich spolužáci. Pedagogové však nedoplňují tyto plány o speciálně pedagogickou diagnostiku žáků, která by zajistila zahrnutí jejich speciálních vzdělávacích potřeb do systému plánování výuky. Vzhledem k charakteru potíží žáků, které velmi často souvisí s opakovanými školními absencemi, popřípadě změnami škol s důsledkem nedostatků v kontinuitě vzdělání, je absence speciálně pedagogické diagnostiky jako východiska pro individuální vzdělávací plány zařazovaných žáků nedostatkem. Individuální plány učitelé užívají pouze tehdy, když je má pro žáka zpracované kmenová škola a pošle je s ním i do léčebny. Bezprostřední příprava na hospitované hodiny byla většinou dobrá.

Plánování je hodnoceno jako průměrné.

Podmínky vzdělávání

Pouze jedna vyučující (ředitelka školy) je odborně a pedagogicky způsobilá ve smyslu právní normy. Nedostatky ve vzdělání učitelů se projeví především v menší individualizaci výuky s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků, v malé schopnosti učitelů vytvářet a využívat pedagogické situace pro cílené pozitivní ovlivňování chování žáků.

Výuka všech předmětů probíhala v kmenových učebnách jednotlivých skupin, které jsou vybaveny novým i starším nábytkem. Třídy jsou vyzdobené žákovskými pracemi, květinami a nástěnnými tabulemi, často vyrobenými samotnými vyučujícími. Učebny jsou málo prostorné. Zvláště třída, kde se vyučují žáci podle programu Zvláštní škola a Pomocná škola, je prostorově nevyhovující, neumožňuje zřídit relaxační kout pro tyto děti nezbytný. Téměř u všech tříd je kabinet, kde mají vyučující uloženy pomůcky.

Učitelky používaly v hospitovaných hodinách k zefektivnění výuky převážně vlastnoručně vyrobené pomůcky, okopírované materiály, kartičky, encyklopedie, v pracovním vyučování šicí potřeby a v hodině matematiky rýsovací potřeby a čtvercovou síť. Didaktickou techniku nevyužívaly, není k dispozici. Žáci využili učebnice, podle kterých jsou vyučováni v kmenových školách.

Vzhledem k činnostem, cílům hodiny a prostorovým možnostem byly třídy vhodně uspořádány a vybaveny. Estetická úroveň učeben byla v některých více, v jiných méně podnětná. Ne vždy byly dodržovány psychohygienické zásady. V průběhu většiny hodin chyběla relaxace. Pokud ji vyučující zařadily, byla na začátku nebo na konci hodiny. Ve většině hospitovaných hodin učitelky střídaly různé činnosti.

Personální podmínky jsou pouze vyhovující. Materiální, prostorové a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako průměrné.

Průběh vzdělávací činnosti

V převážné většině hodin převládal styl tradičního pojetí vyučování frontálními metodami, ve výjimečných případech byla zařazena skupinová práce, popř. práce ve dvojicích. Hospitované hodiny měly různou kvalitativní úroveň. Některé byly postaveny na předávání informací učitelem žákům, přičemž žáci pracovali buď pod přímým vedením učitele u tabule nebo opisovali text popř. příklady. V některých hodinách využívali učitelé takové metody, které podporovaly aktivitu žáků, poskytovaly jim dostatek příležitosti pro aplikaci učiva, propojování a hledání souvislostí. Ojedinele směřovaly cíleně i k ovlivňování sociálních kompetencí žáků.

Ve sledovaných hodinách byla málo užívaná vstupní motivace, více se objevovala motivace v průběhu hodiny. Učitelé si ověřovali pochopení učiva ve většině hodin. Velice málo však pracovali s chybou: sešity byly sice učiteli pečlivě opravovány, ale důsledné opravování chyb žáky není uplatňováno. Ve většině hospitovaných hodin zcela chybělo závěrečné shrnutí a hodnocení hodiny.

Žáci pracovali převážně se zájmem, byli aktivní. Převažoval však verbální projev učitelů. Málo vedli žáky k samostatnému, srozumitelnému a ucelenému vyjadřování. V jedné třídě se k sobě žáci nevhodně chovali a při verbálním projevu používali vulgarismy, které byly vyučující přehlíženy. V ostatních skupinách byli žáci ukázněni a k sobě ohleduplní.

Kvalita výuky ve sledovaných jevech je na průměrné úrovni.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka školy má zpracovanou dlouhodobou koncepci školy na období 2000 – 2004, která se sice vztahuje k různým oblastem její činnosti, ale která se vůbec nezabývá vlastním výchovně vzdělávacím procesem a cíli, jež by spolu s pedagogy chtěla při práci s žáky dosáhnout. Stejně tak i analýza činnosti uvedená ve Výroční zprávě o činnosti školy se poměrně málo vztahuje k samotnému výchovně vzdělávacímu procesu. Z hlediska organizace

školního roku a provozu užívá škola roční plán práce bez úkolů výchovně vzdělávací činnosti. Týdenní plány, které podmínkám školy plně vyhovují, plní svou funkci dostatečně.

Podmínky vzdělávání jsou v oblasti plánování hodnoceny jako pouze vyhovující.

Organizování

Organizace výuky je přizpůsobena léčebnému režimu žáků. Do školy bývají přijímáni průběžně a většinou bezprostředně po nástupu do léčebny. Centrální evidenci a osobní dokumentaci o dětech vede sociální pracovnice léčebny, která zajišťuje i kontakt s kmenovou školou a pedagogům školy při léčebně předává potřebné informace. Na pravidelných týdenních schůzkách si vyučující a odborníci z léčebny vyměňují poznatky o dětech, jejich problémech, potřebách a reakcích. Škola si o žácích zaznamenává základní údaje ze zdravotnické dokumentace a informace z kmenové školy, které jí pracovníci léčebny po jejich přijetí sdělí. Pedagogové školy si však nevedou speciálně pedagogickou diagnostiku po vstupu žáka do školy ani žádné záznamy o jeho speciálních vzdělávacích potřebách a průběžném pozorování. Do určité míry tak snižují své možnosti cíleného pedagogického působení na rozvoj sociálních kompetencí žáků.

V souvislosti s provozem léčebny bývá pravidelně v počátcích školního roku období, kdy nejsou otevřeny všechny třídy z důvodu malého počtu žáků. Ředitelka školy nepřijala pro takové situace systémové opatření a řeší je nahodile podle momentálních možností. Způsob evidence pracovní doby a vyučovací povinnosti není jednoznačný a nepodchycuje přímou práci s žáky. V průběhu inspekce z těchto důvodů ředitelka nedoložila naplnění přímé vyučovací povinnosti, popřípadě její náhradu v měsíci září, kdy právě z provozních důvodů nebyly všechny třídy otevřeny.

Povinná dokumentace školy je přehledně vedena. Rozhodnutí o zařazení žáků do speciální školy nejsou vydávána. Ve škole není stanoven statutární zástupce ředitelky školy. Vnitřní systém předávání informací je dobrý a podmínkám školy vyhovuje.

Výroční zpráva je zpracována v souladu s dikcí zákona. Vypovídací hodnota směrem k výchovně vzdělávací činnosti školy je nižší.

Organizace je hodnocena jako pouze vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Z šesti pedagogů je pouze jeden plně kvalifikován, dva si vzdělání doplňují.

Priority pro přidělování pohyblivých složek platu jsou nastaveny dobře. Směrnice pro příplatek za třídnictví a obtížnost se vztahuje ke kvalifikaci a ne k obtížnosti práce.

Škola odebírá odborné časopisy, jsou vhodně zvolené. Knihovna je vybavena tituly spíše staršími, nové odborné publikace z oblasti metodiky a pedagogické psychologie chybí. Vzhledem k absenci odborné způsobilosti ve vzdělání pedagogů by takové knihy neměly v učitelské knihovně chybět.

Účast pedagogů na seminářích je vzhledem k velikosti a možnostem školy dosti vysoká, ředitelka vytváří podmínky k distančnímu studiu svých dvou kolegů.

Úroveň v této oblasti je průměrná.

Kontrolní mechanismy

Škola má vytvořen systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře jak v oblasti provozu, tak v oblasti hospodaření. Ředitelka školy sleduje práci pedagogů a hodnotí úroveň výsledků učení žáků. Kontrola výchovně vzdělávací činnosti je prováděna na základě soustavného kontaktu s pracovníky školy a hospitacemi. V plánu hospitační činnosti se nedostatečně odráží způsob kontroly plnění ústně deklarovaných priorit pro oblast výchovně vzdělávací práce. Způsob kontroly je sice systematický dle plánu, ale neposkytuje pracovníkům jasnou zpětnou vazbu o kvalitě jejich práce v souladu se současnými trendy ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

System, rozsah a účelnost kontrolních mechanismů má pouze průměrnou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vedení školy svým stávajícím způsobem řízení vytváří pouze vyhovující podmínky pro realizaci výchovně vzdělávacího procesu.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Kontrola byla zaměřena na hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu v roce 2001. V tomto kontrolovaném období byly finanční prostředky přiděleny do 30. 9. 2001 okresním úřadem a od 1. 10. 2001 krajem Vysočina.

Podíl finančních prostředků ze státního rozpočtu na celkových neinvestičních výdajích činil 99,61 %. Přidělené rozpočtované prostředky byly zaúčtovány a účetně souhlasily s předloženým výkazem zisku a ztráty Úč OÚPO 4 – 02 a s hlavní knihou. Závazné ukazatele rozpočtu byly dodrženy.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Z celkového státního příspěvku tvořil podíl mzdových prostředků podle poslední úpravy rozpočtu k 30. 11. 2001 62,72 %. Škola dodržela závazné ukazatele stanoveného limitu prostředků na platy, limit pracovníků byl o 0,87 přepočteného pracovníka vyšší než činila průměrná skutečnost plnění ve výkazu P 1 – 04 za rok 2001.

Skutečné čerpání mzdových prostředků bylo zkontrolováno na Výkaz Škol (MŠMT) P 1 – 04 v návaznosti na mzdovou rekapitulaci a hlavní knihu za rok 2001.

U namátkově vybraných dvou zaměstnanců školy bylo kontrolováno správné zařazení do platových tříd a stupňů dle platné právní normy a zpracovaného vnitřního platového předpisu. Výše nenárokových složek platu, tj. osobních příplatků a odměn činila 27,34 % z vyplacených platových tarifů. Vyplácení osobních příplatků je dekretováno na platových výměrech a v souladu se zpracovanými kritérii. Kontrolou této oblasti nebylo zjištěno porušení právní normy pro odměňování.

Tvorba FKSP ve výši 2 % vyplacených platů zaměstnanců byla dodržena. Prostředky jsou ukládány na samostatném účtu. Pro tvorbu a použití fondu byl zpracován rozpočet a zásady. V namátkové kontrole čerpání fondu nebyly zjištěny nesrovnalosti a je postupováno v souladu s platným právním předpisem.

Hodnocení efektivity čerpání OINV

Organizace vede podvojný účetnictví v souladu s příslušnou právní normou a se zpracovanými směrnici pro vedení účetnictví, které se týkají těchto oblastí – mzdová agenda, cestovní náhrady, vedení účetnictví, oběh účetních dokladů, inventarizace HIM, DHIM a ostatní, evidence majetku, vyřazování majetku, odpisový plán, FKSP, skartační řád, spisový řád školy. Náhodně kontrolované účetní doklady splňovaly náležitosti požadované platnou právní normou.

Z namátkové kontroly nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Účelové finanční prostředky byly přiděleny rozpisem rozpočtu roku 2001 na nájemné pro Dětskou psychiatrickou léčebnou, se kterou je sepsána nájemní smlouva od 1. 1. 2001. Přidělená částka byla zkontrolována v účetnictví na účet nájemného a podle čtvrtletních faktur, ke stanovenému účelu byla vyčerpána.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

V kontrolovaném roce 2001 nebyly škole přiděleny žádné investiční prostředky.

Hodnocení kvality výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření za rok 2001 byla zpracována v souladu s příslušnou právní normou.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu ve sledovaném období roku 2001 byly efektivně využity v souladu s jejich poskytnutím.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Prevence sociálně patologických jevů

Na základě sledování ukazatelů tematické inspekce prevence sociálně patologických jevů, rozhovorem s ředitelkou školy, metodikem školní prevence a analýzou předložené dokumentace k této problematice vyplývá, že přijatý systém je funkční. Prevence není formální, problémy jsou okamžitě řešeny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina kraje Vysočina s přílohami ze dne 20. 11. 2001 čj. 058/06/01 ZK,
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 14 614/02-21 ze dne 15. 4. 2002,
- koncepce školy na léta 2000 – 2004, plán práce pro školní rok 2001/2002,
- tematické plány,
- individuální plány žáků,

- minimální preventivní program,
- třídní knihy, třídní výkazy, osobní dokumentace žáků,
- plán a záznamy z pedagogických a provozních porad,
- plán a záznamy z kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2001/2002,
- podkladová inspekční dokumentace, hospitační záznamy ČŠI,
- organizační řád, vnitřní řád,
- rozvrh hodin, přehled žáků,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001,
- výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001,
- vnitřní platový předpis platný od 1. 9. 2000,
- výkaz Škol (MŠMT) P 1 – 04 o čerpání mzdových prostředků za rok 2001,
- závazné ukazatele rozpočtu pro rok 2001,
- výkaz zisku a ztráty Úč OÚPO 4 – 02 za rok 2001,
- rozvaha Úč OÚPO 3 – 02 za rok 2001,
- účtový rozvrh platný pro kontrolované účetní období,
- výpis z hlavní knihy za rok 2001,
- personální dokumentace, osobní spisy zaměstnanců,
- mzdové listy zaměstnanců za rok 2001,
- rozpočet, zásady a čerpání FKSP za rok 2001,
- statistický výkaz Škol (MŠMT) V 4 – 01 s přílohami k 30. 9. 2001.

ZÁVĚR

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny jako průměrné. Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako pouze vyhovující.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu ve sledovaném období roku 2001 byly efektivně využívány v souladu s jejich poskytnutím.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Bekeová	Eva Bekeová
Člen týmu	Mgr. Věra Vojtová, Ph. D.	Věra Vojtová
Člen týmu	Mgr. Jan Dusík	Jan Dusík

Další zaměstnanci ČŠI Jitka Nováková, Bohuslava Valová

V Jihlavě dne 27. května 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. 5. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Dagmar Macholová, ředitelka školy

Machalová D.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel - kraj Vysočina Jihlava	2002-07-03	241/2002

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány